

از : سید ابراهیم شریفی

ان الدین عند الله الاسلام

خاتم ادیان است. ختم ادیان به آن از آن جهت گفته شده است که در کمال و تعامیت خود به مرتبه ایست که مافوق آن متصور نیست. اما سخن اینجاست که این دین مقدس با این همه کمال و عظمت و استواری قوانینش، چرا آنگونه که باید همه جهان را ظاهراً نگرفته است؟ جوابش این است که امرای اسلام بعد از «حضرت رسول اکرم» که سایر مردم هم بردین آنها بودند «الناس علی دین» ملوکهم» دو دسته شدند، یکدسته کسانی بودند که بزور و قدرت شمشیر امیر و فرمانروا شدند و معرفت کامل برای درک حقایق اسلام نداشتند و عروس زیبای قرآن در نظر نایبای آنها جلوه و جمالی نداشت و درک نمیکردند

محتاج به مقدمه نیست که در طول تاریخ، ادیان بسیاری آمده است، پاره‌ای از آنها ساخته و پرداخته بشر است، و عده‌ای ادیان آسمانی است که پیامبران (ص) از جانب خدای متعال آورده‌اند و احکام آنها مقدس و نورانی و ضامن سعادت دنیا و آخرت بشریت است، اگرچه در آنها هم دخل و تصرف شده است و تعریفاتی بوجود آورده‌اند، معذک دانشمندان و اندیشمندان با بصیرت و تقدس، صحت آنچه را که آسمانی است، بحکم فطرت سلیم خویش در می‌یابند و بان ایمان دارند و شبهه‌ای نیست که کامل‌ترین و استوارترین همه ادیان آسمانی دین مقدس اسلام است که آخرین و ۱- به تحقیق که دین در فرد خدا اسلام است.

که اسلام و تعالیم عالیهاش یعنی چه وجه نقشی در سعادت انسان دارد و دستۀ دیگر اگرچه اسلام را با جمال دل آرایش و خوبیها و کمالاتش درک میکردند اما چون مغلوب هوی و هوس خود بودند و نشر معارف دین و حقایق قرآن را برخلاف مقاصد و اغراض خود میدیدند بان اقدام نمیکردند و اکثر ببارزۀ با آن نیز برمیخواستند .

اسلام در حقیقت عبارت از ۳ قسمت است و اگر مبالغه‌ای در آن نباشد باید بگویم سه اقیانوس است .

یکی اقیانوس معارف اسلام و دوم اقیانوس اخلاق و سوم اقیانوس فقه آن که جامعترین قوانین و کاملترین دستورات را در امور زندگانی برای بشر تنظیم نموده و غیر از قسمت عبادات آن بقیه در گرو معارف و اخلاق اسلام است یعنی اگر معارف و اخلاق اسلام آنگونه که از منبع اولیه، یعنی قرآن و سنت تنظیم شده، درس مانند برای مسلمین عالم و جهانیان بیان شود، در این صورت احتیاج زیاد بتوسعۀ فقه پیدا نخواهد شد و چون معارف و اخلاق اسلام بنحو کامل در میان مسلمانان بسط و مورد عمل قرار نگرفته بحکم ضرورت احتیاج بفقه و توسعۀ آن هست .

اسلام در همه اعصار کمال خود را حفظ نمود و نگذاشت دست تعدی بشاخه‌های به آسمان رسیده این درخت فضیلت و کرامت و

تقوی و سعادت برسد، بنابراین آنچه که سعادت بشر را بی‌شبهه تأمین مینماید بسط و توسعه دادن معارف و تعالیم عالیه اسلام و قرآن است مخصوصاً قسمت اخلاقیات آن که در حقیقت «طب روح» است . روح شستشو میخواهد، شستشوی روح استغفار و توبه از گناهان است و چنانکه جسم غذا می‌خواهد روح غذا میخواهد، غذای روح علم و حکمت و ذکر خدا است، چنانکه جسم درمانگاه و مریض-خانه میخواهد، روح درمانگاه و مریضخانه می‌خواهد، درمانگاه و مریضخانه روح، مسجدها و مجالس موعظه و پند و نصیحت است و مدرسه‌های دینی، همچنانکه جسم دکتر و طبیب میخواهد، روح دکتر و طبیب میخواهد . دکتر و طبیب روح، انبیاء و روحانیان هستند و چون جسم مرکب روح است، بنابراین راکب اشرف از مرکب است، همینگونه طبیب روح اشرف از طبیب جسم است، چنانکه طبیب انسان اشرف از دامپزشک است . بهر حال قوانین اسلام همچون نسخه دکتر است که تا بدان عمل نشود نفع ظاهر نگردد، هر چند که بزبان ثنا و تعریف آن کنند بی‌نتیجه است. باید اخلاق و معارف اسلام بصورت اساسی و درس مانند تدریس شود و در حقیقت مانند «وزارت بهداری»، یک وزارت بهداری مجهز روح ایجاد گردد، تا نفوس جامعه در آن به تقویت ایمان و پاکی روان از منکرات بپردازند

حساب دقیق اسلام برای هردو جنبه روح و جسم، حسایی آسمانی دارد. اگر دین مقدس اسلام را بمعنی واقعی آن ما نشر و توسعه دهیم سعادت هردو جهان را بی شبهه بچنگ آورده ایم و این امر وظیفه افراد با ایمان و دانشمند و خواهان فضیلت است! یاری اسلام را که سر چشمه همه سعادت هاست از خداوند تبارک و تعالی مسألت مینمایم .

در هر حال دین مقدس اسلام برخلاف تمام مکاتب و مذاهب روی زمین که یسا بجنبه روحی آن به افراط پرداخته و جسم را ضایع گذاشته اند و یا مثل دنیای کنونی که تمام بمادیات و جسم و جسمانیات پرداخته و از حقایق روحی در اکثر موارد بی خبر - مانده اند؛ اسلام، هردو جنبه را بطور کامل و صحیح و حساب شده رعایت فرموده است و این

پرتقال اجتمع علوم انسانی و مطالعات فخری

[Faint, illegible text from the reverse side of the page is visible through the paper.]